

мизма. Текстът е в логиката на вече казаното и преди в “Мисъл” и “Златорог”, и на онова което ще остане завинаги неказано от него в подобен текст.

Всъщност умишлено подцененото, подминавано участие на Вл. Василев в живота на Яворов и в посмъртната му биография, може днес да бъде също подминато, ако не беше съпроводено с оклеветяване. И интересно е, че докато в споменатия роман на Михаил Кремен името на Вл. Василев се произнася извънредно рядко и в критична светлина, което отчасти е обяснимо, в много по-късно появилата се и нашумяла около стогодишнината на П.К. Яворов книга на юриста Никола Гайдаров “Житейската драма на Яворов” /, БАН, 1979/ тези негативни характеристики са сгъстени наистина до степен на охулване. Вл. Василев наред с Боян Пенев и д-р Кр. Кръстев са сред длъжниците на пари на Яворов. И още по-страшното обвинение, е че те са онези представители на обществената върхушка, които са били овластени и са могли, но нищо не са сторили, за да спасят поета от самоубийството и да променят така нареченото обществено мнение.

Към 100-годишнината на П.К. Яворов /1978/ литературно-историческата оценка за творчеството му се отърси в голяма степен от догматизма, преодоля ограниченията на “единствено правилния метод” /или го “доразви и обогати”/. Родната литературна наука в /чрез интерпретациите на П.К. Яворов, на неговите текстове и на неговия автобиографизъм, успя да направи съществени анализи и изводи, отнасящи се до спецификата в характера, развитието и равнището на цялата българска литература и художествена култура.

Историческата несправедливост към Вл. Василев наред с критическия фарс около наследството на П.К. Яворов, са сред страшните неща на времето, в което живяхме. Страшни, защото са съпроводени със закръняване на духовните сетива и заличаване не само и толкова на историческата, колкото на колективната морална човешка памет. Последиците днес ги установяваме в себе си и около себе си. Докато за П.К. Яворов обаче дискусиите и говоренето задвижиха все по-ускореното прелистване на историческите страници, за Вл. Василев този механизъм не проработи достатъчно активно. Очевидно трябваше ни щастливия и горчив опит на последното десетилетие, за да вникнем в сюжета на една друга